

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงด้านการขยายพันธุ์พืช จำนวน ๖ ชั่วโมง
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยน้ำใหญ่

ความเป็นมา

ระบบเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ โดยเริ่มต้นจากพระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งเน้นความสำคัญในการพัฒนาประเทศแบบสร้างพื้นฐานคือ "ความพอมีพอกิน พอใช้" ต่อมาพระองค์มีพระราชดำรัสอีกครั้งเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗ ณ ศาลาดุสิตดาลัยเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาทรงเน้นคำว่า "พอมีพอกิน" ดังนั้นคำว่า "เศรษฐกิจพอเพียง" จึงมาจากจุดเริ่มต้นว่า "พอมีพอกินพอใช้" นั่นเอง

เศรษฐกิจพอเพียง คือ ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่ปวงชนชาวไทยมาเป็นระยะเวลานาน ในช่วงตั้งแต่ก่อนการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ เพื่อมุ่งให้พสกนิกรได้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน มั่นคง และปลอดภัย ภายใต้อาณัติแห่งความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามกระแสโลกาภิวัตน์ อีกทั้งพระองค์ยังได้ทรงพระราชทานความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียง เอาไว้เป็นภาษาอังกฤษว่า Sufficiency Economy ดังพระราชดำรัสที่ได้ทรงตรัสไว้เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔

“ในที่นี้เราฟังเขาถามว่าเศรษฐกิจพอเพียง จะแปลเป็นภาษาอังกฤษอย่างไร ก็อยากจะตอบว่ามีแล้วในหนังสือ ไม่ใช่หนังสือตำราเศรษฐกิจ แต่เป็นหนังสือพระราชดำรัสที่อุทิศมาปรับปรุงให้ฟังได้ และแปลเป็นภาษาอังกฤษ เพราะคนที่ฟังภาษาไทยบางที่ไม่เข้าใจภาษาไทย ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษ จึงได้แปลเป็นภาษาอังกฤษ และเน้นว่าเศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy โดยเขียนเป็นตัวหนาในหนังสือ” แต่เนื่องด้วยคำว่า Sufficiency Economy เป็นคำที่เกิดมาจากความคิดใหม่ อีกทั้งยังเป็นทฤษฎีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงไม่มีปรากฏอยู่ในตำราเศรษฐศาสตร์ ซึ่งบางคนอาจจะยังสงสัยอยู่ว่า Self-Sufficient Economy สามารถใช้แทน Sufficiency Economy ได้หรือไม่ หากว่าไม่ได้มีความหมายอย่างเดียวกัน หรือไม่สามารถใช้เหมือนกันจะมีความเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร โดยคำว่า Self-Sufficiency มีความหมายตามพจนานุกรมที่ว่า การไม่ต้องพึ่งใคร และการไม่ต้องพึ่งใครในความหมายของพระองค์ท่านนั้น คือ “Self-Sufficiency นั้นหมายความว่า ผลิอะไรมีพอที่จะใช้ ไม่ต้องไปขอยืมคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง”

ฉะนั้น เมื่อเติมคำว่า Economy เข้าไป กลายเป็น Self-Sufficient Economy แล้วนั้น จะมีความหมายว่า เศรษฐกิจแบบพอเพียงกับตัวเอง คือ การที่สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น แต่ในทุกวันนี้ ประเทศไทยเรายังเดือดร้อน ยังมีความจำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ ที่ในความเป็นจริงที่เราจะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ก็ตาม ดังนั้น Self-Sufficient Economy จึงหมายถึง เศรษฐกิจแบบพอเพียงกับตัวเอง ที่แตกต่างจาก Sufficiency Economy ซึ่งหมายถึง เศรษฐกิจพอเพียงที่ยังคงมีการพึ่งพากันและกันอยู่ ดังพระราชดำรัสเพิ่มเติมที่ว่า “คือพอมีพอกินของตัวเองนั้นไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเศรษฐกิจสมัยหิน สมัยหินนั้นเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน แต่ว่าค่อยๆ พัฒนาขึ้นมา ต้องมีการแลกเปลี่ยนกัน มีการช่วยเหลือระหว่างหมู่บ้าน หรือระหว่าง จะเรียกว่าอำเภอ จังหวัด ประเทศ จะต้องมีการแลกเปลี่ยน มีการไม่พอเพียง จึงบอกว่าถ้ามีเศรษฐกิจพอเพียง เพียงเศษหนึ่งส่วนสี่ก็พอแล้ว จะใช้ได้” ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นแนวทางการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ โดยยึดแนวทางการพัฒนาที่มีคน หรือประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองจะเป็นตัวการที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน หรือในภาษาอังกฤษ คือ Sustainable Development

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้เข้าใจความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน ๓ หลักการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ ๒ เงื่อนไข คือ คุณธรรมและความรู้
 ๒. เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังวิธีการคิดในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ๓. เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุนิยมในทางสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน
 ๔. เพื่อสร้างความพอเพียงให้เกิดขึ้นใน ๔ มิติ ได้แก่ ด้านวัตถุ หรือเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
 ๕. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพด้านการขยายพันธุ์พืช สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
- กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลาดำเนินการ จำนวน ๖ ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน ๓ ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน ๓ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เศรษฐกิจ พอเพียง, เกษตรทฤษฎี ใหม่

๑. ความหมายของเศรษฐกิจ พอเพียงปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง จำนวน ๒ ชั่วโมง
 ๑. บอกความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงได้
 ๒. อธิบายแนวคิด หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงได้
 ๓. บอกลักษณะและ ความสำคัญของทฤษฎี ใหม่ได้
 ๔. อธิบายวิธีการและ หลักการทฤษฎีใหม่ได้
๒. หลักการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง จำนวน ๑ ชั่วโมง
 ๑. ความหมายและความสำคัญ ของบัญชีครัวเรือน
 ๒. หลักการ แนวคิด การทำบัญชี ชาวบ้าน
 ๓. อธิบายหลักการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง
 ๔. สามารถจำแนก ประโยชน์ของป่าได้
 ๕. บอกความหมาย ของบัญชีครัวเรือนได้

๓. ทักษะการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์พืช จำนวน ๓ ชั่วโมง

๑. ความเป็นมาและประโยชน์ของการขยายพันธุ์พืช
๒. ความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้อ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ดังนี้
๓. ขั้นตอนการขยายพันธุ์พืช
๔. ขั้นตอนการดูแลขยายพันธุ์พืช
๕. ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิตของพืช

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร / ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. ต้องมีเวลาเรียนและการฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. บัญชีลงเวลาผู้เรียน
๓. มีผลงาน(ตามรายวิชาที่เรียน/ตามหลักสูตร) ที่ได้มาตรฐาน

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมเกียรติบัตร หรือใบสำคัญ
๓. เกียรติบัตร หรือใบสำคัญ ออกโดยสถานศึกษา

โครงสร้างหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงด้านการขยายพันธุ์พืช จำนวน ๒ ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. เศรษฐกิจพอเพียง, เกษตรทฤษฎีใหม่	๑. เพื่อให้ผู้เรียนบอกความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงได้ ๒. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายแนวคิด หลักการ ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ ๓. เพื่อให้ผู้เรียน บอกลักษณะและความสำคัญของทฤษฎีใหม่ได้ ๔. เพื่อให้ผู้เรียน อธิบายวิธีการและ หลักการทฤษฎีใหม่ได้	- ความหมายของเศรษฐกิจ พอเพียง - ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ทฤษฎีใหม่ ชั้นที่ ๑ ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น - ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า ชั้นที่ ๒ ทฤษฎีใหม่ขั้นกลาง ชั้นที่ ๓ ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า	วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับ - ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง - ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ค่านิยมความพอเพียง - ความพอประมาณ - ความมีเหตุผล - การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับลักษณะและความสำคัญของการเกษตรทฤษฎีใหม่	๒	
๒. ปลูกป่า ๓ ประโยชน์ ๔ บัญชีครัวเรือน	๑. อธิบายหลักการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ๒. สามารถจำแนกประโยชน์ของป่าได้ ๓. บอกความหมายของบัญชีครัวเรือนได้	หลักการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง - ความหมายและความสำคัญ ของบัญชีครัวเรือน - หลักการ แนวคิด การทำบัญชี ครัวเรือน	หลักการและวิธีการของการเกษตรทฤษฎีใหม่ ชั้นที่ ๑ ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น - ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า ชั้นที่ ๒ ทฤษฎีใหม่ขั้นกลาง ชั้นที่ ๓ ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า วิทยากรอธิบายเกี่ยวกับหลักการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง - ป่าไม้ใช้สอย - ป่าไม้กินได้ - ป่าไม้เศรษฐกิจ ได้	๑	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓. ทักษะการประกอบอาชีพ การขยายพันธุ์พืช	๑. บอกความเป็นมาและประโยชน์ของการขยายพันธุ์พืชได้ ๒. มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้อ เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ๓. บอกขั้นตอนการขยายพันธุ์พืชได้ ๔. บอกขั้นตอนการดูแลขยายพันธุ์พืชได้ ๕. บอกขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิตของพืชได้	๑. ความเป็นมาและประโยชน์ของการขยายพันธุ์พืช ๒. ความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้อ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ดังนี้ - เทปใสพันกิ่ง ขนาดกว้าง ๕ ซม. - ขุยมะพร้าว - คัตเตอร์ใหญ่ - ตอมะนาว - ดินสำหรับปลูก - ถาดเพาะต้นกล้า - เมล็ดผักสวนครัว ๓. ขั้นตอนการขยายพันธุ์พืช ๔. ขั้นตอนการดูแลขยายพันธุ์พืช ๕. ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิตพืช	การขยายพันธุ์พืชโดยการตอนกิ่ง (Layering) ๑. เลือกกิ่งกิ่งแก่กิ่งอ่อนที่สมบูรณ์ปราศจากโรคและแมลง ๒. คำนึง ลอกเอาเปลือกออก แล้วขูดเยื่อเจริญที่เป็นเมือกสีนํ้า ออก ๓. นำตุ้มตอน (ขุยมะพร้าวที่แช่นํ้า แล้วบีบหมาด ๆ อัดลงในถุงพลาสติก ผูกปากถุงให้แน่น) มาผ่าตามความยาว แล้วนำไปพุ่มบนรอยแผลของกิ่งตอน มีดด้วยเชือกพันบนและล่างรอยแผล ๔. เมื่อกิ่งตอนมีรากออกแทงผ่านวัสดุ และเริ่มแก่เป็นสีเขียว สีนํ้าตาล ปลายรากมีสีขาว และมีจำนวนมากพอ จึงตัดกิ่งตอนได้ ๕. นำกิ่งตอนไปชำในภาชนะ กระถางหรือถุงพลาสติก เพื่อรอการปลูกต่อไป การขยายพันธุ์โดยการทาบกิ่ง (Approach grafting) ๑. เลือกกิ่งกิ่งแก่กิ่งอ่อนที่สมบูรณ์ปราศจากโรคและแมลง ๒. เมื่อกิ่งพันธุ์ดีให้เป็นรูปเลียวประมาณ ๑ - ๒ นิ้ว ๓. เมื่อต้นตอนเป็นรูปปากฉลาม ๔. ประคบแผลต้นตอนเข้ากับกิ่งพันธุ์ดี พั้นพลาสติกให้แน่นแล้วมัดต้นตอน กับกิ่งพันธุ์ด้วยเชือกหรือลวด ๕. ประมาณ ๒ - ๗ สัปดาห์ แผลจะติดกันดี รากตุ้มต้นตอนจะงอกแทงผ่านวัสดุ และเริ่มมีสีนํ้าตาล ปลายรากมีสีเขียว และมีจำนวนมากพอ จึงจะตัดได้	๑	๒

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ตัวชี้แจง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			การขยายพันธุ์โดยการติดตา (Budding) ๑. เลือกต้นตอในส่วนที่เป็นสีเขียวป่นน้ำตาล แล้วกรีดต้นตอจากบนลงล่าง ๒ รอย ห่างกันประมาณ ๑ ใน ๓ ของเส้นรอบวงของต้นตอ ความยาวประมาณ ๖ - ๗ เซนติเมตร ๒. ตัดขวงรอยกรีดด้านบน แล้วลอกเปลือกออกจากด้านบนลงด้านล่าง ตัดเปลือก ที่ลอกออกให้เหลือด้านล่างยาวประมาณ ๑ เซนติเมตร ๓. เชื่อมแผ่นตายาวประมาณ ๗ - ๑๐ เซนติเมตร รอกเนื้อไม้ออกแล้วตัดแผ่นตา ด้านล่างทิ้ง ๔. สอดแผ่นตาลงไปในเปลือกต้นตอ โดยให้ตาตั้งขึ้น แล้วพันด้วยพลาสติกให้แน่น ๕. ประมาณ ๗ - ๑๐ วัน จึงเปิดพลาสติกออก แล้วพินใหม่ โดยเว้นช่องให้ตาโผล่ออกมา ทั้งไร่ประมาณ ๒ - ๓ สัปดาห์ จึงตัดยอดต้นเดิมแล้วกรีดพลาสติกออก		

ลงชื่อ.....ผู้เสนอ
(นายกิตติคมน์ คำแก้ว)
ตำแหน่ง ครู กศน. ตำบล
ปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่งานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
(นางมยุรี ช้อนทอง)
ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหัวหินใหญ่

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบ
(นายสมเจตน์ สวาตรี)
ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดมุกดาหาร